

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Πατησίων 147
Ταχ. Κώδικας: 11251 Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Μασίκα
Τηλέφωνο: 210 8645762
e-mail: k.masika@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Αποκεντρωμένη Διοίκηση
Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου
Γενική Δ/ση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής
Πολιτικής
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού
Δυτικής Ελλάδος
Τμήμα Περιβαλλοντικού και Χωρικού
Σχεδιασμού

Θέμα: Γνωμοδότηση επί της ΜΠΕ για την κατασκευή και λειτουργία Αιολικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας 38,5 MW με τα συνοδά έργα οδοποιίας και ηλεκτρικής διασύνδεσης στην θέση «Καλοβούνι» των Δ.Ε Αλυζίας και Αστακού του Δήμου Ξηρομέρου, Π.Ε Αιτ/νίας, Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Απ. Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτ. Ελλάδας και Ιονίου, ιδιοκτησίας της εταιρείας ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΣΤΑΚΟΣ 3 ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ.

Σχετ:

- 1) Το υπ' αριθμ. πρωτ. 27020/23.02.2022 διαβιβαστικό έγγραφο σας.
- 2) Η υπ' αριθ πρωτ 20671/29.09.2022 γνωμοδότηση του ΟΦΥΠΕΚΑ (αριθμ πρωτ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/99236/2808/29.09.2022)

Σε απάντηση του παραπάνω (1) σχετικού εγγράφου της Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Δυτικής Ελλάδος και μετά από εξέταση και αξιολόγηση των στοιχείων της μελέτης του έργου και της γνωμοδότησης του ΟΦΥΠΕΚΑ (2) σχετ. σας πληροφορούμε τα εξής:

- Το προτεινόμενο έργο, κατηγορίας Α2, αφορά Αιολικό Σταθμό Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας αποτελούμενου από επτά (7) ανεμογεννήτριες, ονομαστικής ισχύος 5500 kW η κάθε μία, τύπου GE158 της GE Power, με τα συστήματα προστασίας και ελέγχου, τα έργα ηλεκτρικής διασύνδεσης (υπόγεια γραμμή Μ.Τ. μήκους 11,9 km περίπου από τον οικίσκο ελέγχου ως τον Υποσταθμό), καθώς και τη διάνοιξη νέας οδοποιίας εσωτερικής και εξωτερικής μήκους 13,289 km.

- Η συνολική έκταση των πολυγώνων του ΑΣΠΗΕ θα είναι 1.924.068 m², με τις πλατείες των Α/Γ να καταλαμβάνουν συνολικά περίπου έκταση ίση με 27 στρ. (επιφάνεια χρήσης). Η ανάπτυξη του ΑΣΠΗΕ, πραγματοποιείται σε μέσο υψόμετρο 692 μ., γύρω από την κορυφή του όρους «Καλοβούνι» με υψόμετρο 800 m.
- Ο ΑΣΠΗΕ θα λειτουργεί ως ανεξάρτητη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής και θα συνδεθεί ηλεκτρικά με τον προτεινόμενο υπό αδειοδότηση Υποσταθμό ανύψωσης, που προτίθεται να κατασκευασθεί από την εταιρία ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΣΤΑΚΟΣ 4 Μ.Ι.Κ.Ε. για τα έργα ΑΣΠΗΕ Βελούτσα και ΑΣΠΗΕ Καλλίδρομος, της Δ.Ε. Αστακού, Δ. Ξηρόμερου και χωροθετείται περίπου 4,8 km νότια του ΑΣΠΗΕ Καλοβούνι.
- Η θέση εγκατάστασης του Αιολικού Πάρκου, των επιμέρους ανεμογεννητριών, αλλά και οι θέσεις επέμβασης των συνοδών έργων, βρίσκονται εκτός προστατευόμενων περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000. Ωστόσο, η περιοχή του έργου βρίσκεται εντός των ορίων της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) με ονομασία «Όρη Ακαρνανικά» (GR090) και συγκεκριμένα εντοπίζεται στο νοτιοκεντρικό τμήμα αυτής.
- Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) είναι συμβατή με τις προδιαγραφές της ΥΑ 170225/2014 (ΦΕΚ 135/Β/2014), σύμφωνα με το Παράρτημα 3.2.1. για έργα και δραστηριότητες της Υποκατηγορίας Α2. Πραγματοποιήθηκαν συνολικά 15 επισκέψεις στην περιοχή (σε 6 από αυτές έγιναν ημερήσιες και νυκτερινές καταγραφές σε διήμερες επισκέψεις) το διάστημα Μάιος 2020 – Απρίλιος 2021. Οι παρατηρήσεις των ειδών ορνιθοπανίδας συνδυάστηκαν με υφιστάμενες βιβλιογραφικές πηγές δεδομένων.
- Σύμφωνα με την ΕΟΑ, τα είδη της ΣΠΠ τα οποία αξιολογούνται σε σχέση με το Ευρωπαϊκό Καθεστώς Απειλής αλλά και σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο ως Κρισίμως Κινδυνεύοντα (CR), Κινδυνεύοντα (EN) και Τρωτά (VU) είναι: η Πετροπέρδικα (*Alectoris graeca all others*), ο Χρυσαιτός (*Aquila chrysaetos*), ο (Ανατολικός) Βασιλαιτός (*Aquila heliaca*), το (Ευρωπαϊκό) Κιρκινέζι (*Falco naumanni*), το Όρνιο (*Gyps fulvus*) και ο Σπιζαετός (*Aquila fasciata*). Από τα είδη που παρατηρήθηκαν στις δειγματοληψίες πεδίου, τα οποία αξιολογούνται σε σχέση με το Ευρωπαϊκό Καθεστώς Απειλής αλλά και σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο ως Κρισίμως Κινδυνεύοντα (CR), Κινδυνεύοντα (EN) και Τρωτά (VU) είναι: ο Καλαμόκιρκος (*Circus aeruginosus*), ο Λιβαδόκιρκος (*Circus pygargus*) και το Χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*).
- Η θέση χωροθέτησης του εν λόγω ΑΣΠΗΕ εμπίπτει εντός του ζωτικού χώρου κρίσιμου ενδιαίτηματος των Όρνιων στα Ακαρνανικά Όρη. Επισημαίνεται ότι στο Κόκκινο βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας το Όρνιο κατατάσσεται ως Τρωτό (VU: Vulnerable). Το είδος προστατεύεται, επίσης, από την Κοινοτική Οδηγία 2009/147/ΕΚ (Παράρτημα Ι) ενώ περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης της Βέρνης, στην Σύμβαση της Βόννης, στο Παράρτημα ΙΙ της Διεθνούς Σύμβασης για τα Μεταναστευτικά Πτηνά και στον Κανονισμό CITES CEE αρ. 3626/82 (Παράρτημα ΙΙ). Με βάση το καθεστώς διατήρησής του (conservations status) το Όρνιο θεωρείται είδος SPEC 3 (Species of European Conservation Concern), δηλαδή είδος με κύρια εξάπλωση εκτός Ευρώπης, αλλά με δυσμενές καθεστώς διατήρησης στην Ευρώπη

(species not concentrated in Europe, but with unfavourable conservation status in Europe, BirdLife International 2004).

- Το όρνιο αποτελεί ένα από τα τρία πτωματοφάγα είδη, για τα οποία έχει εγκριθεί και θεσμοθετηθεί (Αύγουστος 2021) Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149: «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*) και Μαυρόγυπα (*Aegyptius monachus*) στην Ελλάδα» (ΦΕΚ 3663/Β/09.08.2021). Στο άρθρο 2 της εν λόγω ΥΑ καθορίζονται ο σκοπός και οι στόχοι του ΕΣΔ ως εξής:
 - Σκοπός του ΕΣΔ για τα τρία είδη γυπών είναι η συμβολή στην επίτευξη της αύξησης της έκτασης εξάπλωσης των ειδών αυτών σε επίπεδα τουλάχιστον της περιόδου 1990 - 2000, ενώ ως προς το πληθυσμιακό μέγεθος να επιτευχθεί αύξηση της τάξης του 10 έως 20%, σύμφωνα με τους σχετικούς πίνακες του ΕΣΔ
 - Στόχος του ΕΣΔ είναι η λήψη μέτρων για την επίτευξη της διατήρησης και επαύξησης τόσο του πληθυσμιακού μεγέθους όσο και της γεωγραφικής εξάπλωσης των γυπών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Επιπλέον καθορίζονται οι ειδικότεροι στόχοι του ΕΣΔ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
 - Η διατήρηση της υπάρχουσας αναπαραγωγικής κατανομής των ειδών και η άμεση ανασχεση της περαιτέρω δραματικής μείωσης των πληθυσμών τους μέσω της μείωσης της θνησιμότητας τους σε εθνικό επίπεδο και κατά προτεραιότητα σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.
 - Η χωρική αποτύπωση και διατήρηση των κρίσιμων ενδιαιτημάτων αναπαραγωγής, διασποράς και τροφοληψίας, και η βελτίωσή τους.
 - Η επανεποίηση τμημάτων ιστορικών περιοχών εξάπλωσης, μέσω της ενδυνάμωσης/εμπλουτισμός τοπικών πληθυσμών και τη δημιουργία αναπαραγωγικών πυρήνων. Η περιοχή των ακαρνανικών ορέων έχει επιλεγεί
 - Σύμφωνα με το προαναφερόμενο ΕΣΔ, ο θάνατος λόγω πρόσκρουσης σε ανεμογεννήτριες αποτελεί σοβαρή πίεση – απειλή για το είδος, αλλά και γενικά για τα μεγάλα αρπακτικά, καθώς και η ανεπάρκεια τροφής και υποβάθμιση του ενδιαιτήματος τροφοληψίας, οι οποίες μάλιστα χαρακτηρίζονται ως υψηλής σημαντικότητας. Επιπρόσθετα, στο ΕΣΔ τίθενται συγκεκριμένοι και μετρήσιμοι στόχοι για τη σταθεροποίηση του πληθυσμού του Όρνιου, με επιπλέον 15-20 ζευγάρια για την ηπειρωτική χώρα (αύξηση 30%), μέσω της εξασφάλισης των κατάλληλων συνθηκών αναπαραγωγής και τροφοληψίας στις σημερινές ενεργές περιοχές. Μία από αυτές είναι η περιοχή των Ακαρνανικών Ορέων.
- Τέλος επισημαίνουμε ότι η περιοχή των Ακαρνανικών Ορέων είναι βασική περιοχή υλοποίησης του προαναφερόμενου Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για τρία είδη γυπών (Όρνιο, Μαυρόγυπας, Γυπαετός), που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του

δικτύου Natura2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» Συγκεκριμένα στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των ανωτέρω στόχων, υλοποιούνται στην περιοχή των Ακαρνανικών Ορέων δράσεις παρακολούθησης και απογραφής Όρνων σε θέσεις κούρνιας που αποτελούν τη δράση C1 του προγράμματος «Υλοποίηση προγράμματος εθνικής απογραφής – Χαρτογράφηση όλων των ενεργών και ιστορικών αποικιών».

Συνοψίζοντας τα παραπάνω διαπιστώνονται τα εξής:

- Τα προστατευόμενα είδη ορνιθοπανίδας της περιοχής κατασκευής των έργων κινδυνεύουν από θανάτωση λόγω πρόσκρουσης στις Α/Γ. Οι θέσεις των Α/Γ 1 και Α/Γ 2 του έργου, δύνανται να προκαλέσουν σημαντικούς κινδύνους πρόσκρουσης για το όρνιο, διότι βρίσκονται εντός του άξονα πτητικών διαδρομών του. Επιπρόσθετα, οι Α/Γ 1 και Α/Γ 2 είναι χωροθετημένες εντός της περιοχής παρουσίας ζευγαριών χρυσαετού.
- Τα προτεινόμενα μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων θα επιφέρουν εκτοπισμό των ειδών ορνιθοπανίδας από τα κύρια ενδιαίτημα τους. Ειδικότερα για την προστασία του Όρνιου που αποτελεί είδος χαρακτηρισμού, όπως θεσμοθετήθηκε στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης.
- Η κατασκευή ενός ΑΣΠΗΕ και των συνοδών του έργων, συνδέεται άμεσα με τη γενικότερη αύξηση της ανθρώπινης παρουσίας σε μια περιοχή. Η διάνοιξη της νέας οδοποιίας διευκολύνει τη μεταφορά τεραστίων διαστάσεων εξοπλισμού στα σημεία εγκατάστασης, όμως τελικό αποτέλεσμα είναι η βίαιη κατάτμηση/διάσπαση του ενδιαίτηματος και η αλλοίωση του φυσικού τοπίου.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η Υπηρεσία μας, γνωμοδοτεί, **αρνητικά** ως προς την ΜΠΕ του έργου του θέματος, καθότι, η πιθανή κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους του ΕΣΔ για το όρνιο και των κατευθύνσεων διατήρησης και προστασίας των ειδών της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ. Επομένως, με την εγκατάσταση του εν λόγω ΑΣΠΗΕ εκτιμάται ότι σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ύπαρξης σημαντικών επιπτώσεων για τα προστατευόμενα είδη ορνιθοπανίδας, ούτε υπάρχει σε μεγάλο βαθμό η βεβαιότητα ότι η εν λόγω επέμβαση δεν θα επηρεάσει την περιοχή σε σχέση με την ακεραιότητά της και ότι δεν θα οδηγήσει σε οριστικό εκτοπισμό των ειδών ορνιθοπανίδας από την περιοχή.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κωνσταντίνος Δημόπουλος